

"Pessebrisme" a més de pessebre

Jordi Curcó i Pueyo

No cal dir que Nadal és a casa nostra sinònim de pessebres, que en aquestes diades tan nostrades esdevenen protagonistes singulars a les esglésies, centres socials, aparadors de botigues i principalment a les llars.

I tot això per que el pessebre és una tradició religiosa i popular i un record d'infantesa per a moltes persones, l'origen històric de la qual es perd en el temps. Molts l'han entroncat però amb Sant Francesc d'Assís, quan l'any 1223 va muntar un pessebre vivent per celebrar, més simbòlicament, la Missa del Gall.

Si es vol explicar i a més a més entendre la història del pessebre, cal considerar molts aspectes i si no ho fem podem estar segurs que fracassarem. Per que parlar del pessebre es parlar de devoció i també d'un objecte material; d'un símbol religiós i alhora d'un producte comercial; d'una eina educativa i socialitzadora, però també catequètica i evangelitzadora, que aglutina la família, entorn d'ell, com poques coses ho fan avui, a banda de la televisió.

És el pessebre una afecció dels grans, que són els que el construeixen, i una curiositat dels infants, que alhora que col·laboren en la seva construcció, el prenen com a possessió seva, el cuiden, el mimen i de vegades fins i tot el desfan.

El pessebre és per als creients una representació artística i plàstica del Naixement de Crist. Una eina pedagògica i bíblica, a més a més d'una forma visual, clara i senzilla d'explicar el relat i misteri del naixement de Crist a Betlem. Ho ha dit el Papa Benet XVI: "...el pessebre ens ajuda a contemplar el misteri de l'amor de Déu que se ha revelat en la pobresa i en la simplicitat de la gruta de Betlem. El pessebre –continua el Papa- pot ajudar-nos a entendre el secret del veritable Nadal, per què ens parla de la humanitat i de la bondat de Crist, que es feu pobre per nosaltres".

I per a tots, creients i no creients que també en fan de pessebres és, ho hauria de ser, un cant a la pau, a la solidaritat i a l'amor. Fer i potenciar el pessebre ajuda a humanitzar també les nostres llars, les entitats i en definitiva la nostra societat.

Els educadors, així com els pares han de tenir en consideració que fent el pessebre per Nadal, no un succedani, es desenvolupa la creativitat, la capacitat d'observació, l'enginy, la sensibilitat i el gust estètic. Alhora es promou el reciclatge i s'estimula la tenacitat i la paciència, virtuts aquestes tan necessàries en la nostra societat.

I si el pessebre es fa en grup, el de les escoles n'és tot un símbol, no cal dir que amb la seva construcció es potencia també el treball col·lectiu i solidari.

Un altre tret significatiu i important del pessebre, tot i que de ben segur passi desapercbut, és també el seu antimaterialisme, ja que de totes les tradicions nadalenques és la única que no porta associada la donació de regals.

Parlar del pessebre es parlar de tot això, tot! i encara més. Per que el pessebre té a més a més un moviment associatiu que l'envolta. Associacions o Agrupacions de pessebristes que com la nostra, la de Lleida, són presents arreu, federades a nivell català, europeu i fins i tot mundial. És aquesta realitat associativa la que ens permet, amb veu nítida, parlar de "pessebrisme" a més de pessebre.

Aquesta socialització de la tradició pessebrista hauria de permetre als pessebristes situar el pessebre al lloc que li correspon i és mereix, tant artísticament com social i religiosa.

Aquests nadals he quedat més convençut que mai de la necessitat de fer "pessebrisme" a més de pessebre. I que fer-los sense ànima, és construir un fred paisatge d'hivern, mancat de caliu, despullat i buit del vertader esperit de Nadal.

Jordi Curcó i Pueyo

Historiador de la Cultura Popular i Tradicional

Vice-president de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes